

22. 2. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

## A znovu to oddlužení

Přijetím zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále též jen „insolvenční zákon“) byl mimo jiné do našeho právního řádu nově zaveden, jako jeden ze způsobů řešení úpadku, institut oddlužení. Tento způsob řešení úpadku je ze zákona určen toliko fyzickým či právnickým osobám nepodnikatelům, jež navíc nemají závazky z podnikání. I přesto, že insolvenční zákon nabyl účinnosti již 1. 1. 2008, v praxi stále vznikají nové otázky, které je třeba judikatorně řešit, neboť na ně nelze najít jednoznačnou odpověď v insolvenčním zákoně. Jako insolvenční správkyně se s největším počtem nejasností potýkám ve vztahu k oddlužení, zejména v případech, kdy je řešeno oddlužení manželů.



Obecně lze konstatovat, že se zvyšuje počet společných návrhů na povolení oddlužení, resp. počet návrhů podaných sice manžely jednotlivě, avšak ti již v samotném textu návrhu požadují spojení věci do jednoho společného řízení. Spojení obou návrhů do jednoho řízení je pro dlužníky výhodné mimo jiné i v tom, že „ušetří“ na odměně a náhradě nákladů insolvenčního správce, neboť v případě jednoho řízení je tato strhávána pouze jedenkrát nikoliv dvakrát, jak by tomu bylo za situace, kdy by každé řízení probíhalo samostatně. Dlužníci tak mohou snáze v případě společného řízení splnit zákonnou podmínku minimálního 30 % uspokojení svých závazků v průběhu pěti let. Navíc pokud mají manželé – dlužníci rozdílnou výši příjmů, může i ten z manželů s nižšími příjmy (díky příjmům svého partnera) splnit již zmiňovanou podmínku pro uspokojení svých věřitelů. Při společném řízení rovněž odpadá problém s řešením situace, kdy se do každého z probíhajících řízení přihlásí věřitel se stejnou pohledávkou. Je ale spojení věcí v jedno insolvenční řízení vedené na majetek obou manželů skutečně ve všech případech ideálním a nekomplikovaným způsobem řešení úpadku manželů?

Dle mého názoru základním předpokladem pro společné projednání insolvenčního návrhu, tedy pro spojení řízení vedených na jejich počátku odděleně na každého z manželů, je skutečnost, že k uvedenému dojde ještě před rozhodnutím o schválení oddlužení, a to z následujících důvodů:

- V případě, že by každý z manželů měl schváleno oddlužení plněním splátkového kalendáře v jiném období, není ze zákona zřejmé, kdy uplyne pětiletá lhůta pro plnění splátkového kalendáře. Pokud by soud rozhodl o splnění splátkového kalendáře, po 60 měsících od schválení splátkového kalendáře prvním z manželů by mohli být znevýhodněni věřitelé druhého z manželů, neboť obdrželi méně než 60 splátek, tudíž dostali méně finančních prostředků než by mohli dostat za situace, že by řízení probíhalo po celých 60 měsících. Na druhé straně v případě, že by se výše zmiňovaná lhůta počítala od schválení oddlužení toho z manželů, kterému byl splátkový kalendář schválen později, by byl zase ten z manželů, který začal splátkový kalendář plnit dříve, znevýhodněn. Dle mého názoru je přitom nepřipustné, aby

v případě společného řízení, tedy po spojení věcí, bylo řízení týkající se každého z manželů skončeno v různé době, a to v závislosti na tom, kdy jejich původně samostatná řízení započala.

- Dalším neméně závažným problémem je rozdílná míra uspokojení věřitelů jednotlivých manželů. V některých případech rozhodne insolvenční soud o spojení insolvenčních řízení manželů až po několika měsících po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře. V mezidobí však již nastane veliký procentuální rozdíl mezi mírou uspokojení věřitelů přihlášených u každého z manželů. Nemluvě o tom, že uvedený problém je podtržen faktem, že většině případů se insolvenční soudy při přezkumu pohledávek nezabývají zjišťováním, zda se jedná o pohledávku v režimu společného jmění manželů nebo o pohledávku do tohoto režimu nespádající. V převážné míře mají osoby žádající o povolení oddlužení toliko závazky ve společném jmění manželů, jejich věřitelé tedy mohou požadovat uspokojení po každém z manželů jednotlivě, případně po obou zároveň. Většina věřitelů však požaduje plnění pouze od toho z manželů, který konkrétní závazek uzavřel a posuzováním toho, zda se jedná o pohledávku spadající do společného jmění manželů, se již nezabývá. Všechny tyto zmiňované faktory pak mohou vést k tomu, že věřitelé bez toho, aby k tomu byl dán jakýkoliv právní základ, obdrží po uplynutí 60 měsíců, různé procentuální uspokojení svých pohledávek. Doposud jsem se nesetkala s tím, že by věřitelé uvedenou „nerovnost“ namítali, ale obávám se, že jak budou postupně jednotlivá insolvenční řízení končit, bude tato Pandořina skříňka otevřena.

Bohužel ani skutečnost, že při zahájení insolvenčního řízení budou splněny všechny výše zmiňované předpoklady pro společné řízení o návrzích na povolení oddlužení obou manželů, bez dalšího neznamena, že v průběhu společného řízení nenastanou určité komplikace. Konkrétně narážím na to, že v průběhu plnění splátkového kalendáře může dojít k ukončení manželství v důsledku jeho rozvodu. Zákon žádným způsobem uvedenou situaci neřeší. Obecně lze předpokládat, že „zájem“ na společném splácení závazků se bude po rozvodu manželství blížit nule. Jak v takovém případě postupovat? Mělo by dojít k rozdělení řízení na dvě samostatná? Jak naložit se společnými závazky?

Dle mého názoru je následné rozdělení řízení možné. Při své úvaze vycházím z toho, že za situace, kdy soud může rozhodnout o spojení věcí, nic mu nebrání při změně okolností rozhodnout rovněž o rozdělení věci. Oříškem bude ale rozdělení závazků, zvláště za situace, kdy manželé budou mít rozdílnou výši příjmů. Věřitelé toho z manželů, který má příjmy nižší by se mohli cítit „poškození“ tím, že nejsou uspokojováni druhým z manželů. Navíc, jak by měl soud rozhodnout v případě, že jeden z manželů resp. bývalých manželů neuhradí po uplynutí 60 měsíců minimálně 30 % svých závazků? Lze i v takovém případě rozhodnout ve smyslu ustanovení § 415 insolvenčního zákona o osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení? Mám za to, že samotný fakt, že v důsledku rozvodu manželství, není jeden z bývalých manželů schopen uhradit svým věřitelům minimálně 30 % jejich pohledávek, nelze bez dalšího přičítat k tíži dlužníku, jestliže ten se po dobu předchozích pěti let snažil své závazky v maximální míře uspokojit.

Závěrem tohoto článku bych ráda zdůraznila, že i přes výše zmiňované problémy, jsem přesvědčena o tom, že oddlužení bylo zcela důvodně zařazeno mezi jeden ze způsobů řešení úpadku nepodnikatelských subjektů a tímto článkem nastíněné problémy budou nepochybně zdárně záhy vyřešeny.



**JUDr. Zdeňka Prudilová Koničková,**  
advokátka a insolvenční správkyně

[Advokátní kancelář Zrůstek, Lůdl a partneři v. o. s.](#)

Pobočka Brno  
Orlí 36  
602 00 Brno

Tel.: +420 515 917 160  
e-mail: [brno@akpzl.cz](mailto:brno@akpzl.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)